

Hendrik Jan IJsinga
Doelmatigheid &
Transparantie Waterketen

‘Het belasten van drinkwater is geen milieumaatregel. Overheden moeten stoppen drinkwater te beschouwen als bron van inkomsten om begrotingstekorten aan te vullen.’

Rob Eijnsink
Bodem & Infrastructuur

‘Drinkwater is van nationaal belang en verdient een prominente positie in de afweging van ondergrondse functies. Bij de ruimtelijke inpassing van mijnbouwactiviteiten in STRONG moeten risico’s voor drinkwater zijn uitgesloten.’

Amarins Komduur
Communicatie

‘Het lokale en regionale perspectief wordt door nieuwe wetgeving zoals de Omgevingswet en STRONG steeds belangrijker. Niet alleen de inhoud, maar ook de communicatie over standpunten krijgt meer en meer lokale en regionale inkleuring.’

Sabine Gielens
Beveiliging & Crisismanagement

‘De drinkwatervoorziening is topvitaal en moet op alle fronten beschermd worden; tegen de risico’s van drones tot ongewenste openbaarheid van gevoelige (beveiligings)gegevens die drinkwaterbedrijven met de overheid delen.’

Lieke Coonen
Bronnen & Kwaliteit

‘Grond- en oppervlaktewater vormen de basis voor ons drinkwater. Om betrouwbaar drinkwater te kunnen leveren zijn schone bronnen essentieel. De Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater moet hier een belangrijke bijdrage aan leveren.’

Vewin Lobby-agenda

Standpunten van de drinkwatersector

Aan het begin van het nieuwe parlementaire jaar presenteert Vewin haar geactualiseerde Lobby-agenda. De agenda 2016-2017 bevat de onderwerpen, die in het komende politieke jaar voor de drinkwatersector belangrijk zijn, zowel in Den Haag als in Brussel. Een overzicht van de meest actuele topics.

1 2 3

De lobby van de drinkwatersector is erop gericht de drinkwaterbedrijven in staat te stellen hun wettelijke taak uit te voeren: het leveren van veilig, gezond, betaalbaar en lekker drinkwater, 24 uur per dag, 7 dagen in de week. Daartoe formuleert Vewin standpunten op voor de sector relevante terreinen, in nauwe samenspraak met de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven.

De top 3 van...

De stuurgroepsecretarissen vertellen meer over hun drie meest actuele dossiers. Alle standpunten zijn, als position papers, terug te vinden op de Vewin-website, www.vewin.nl/standpunten.

Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater, Omgevingswet, Ketenaanpak medicijnresten uit water

Lieke Coonen

Secretaris Vewin-stuurgroep Bronnen & Kwaliteit

Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater – Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM)

Sluit een Bestuursakkoord over de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater.

De Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater inventariseert maatregelen die een impuls geven aan de verbetering van de waterkwaliteit. Vewin kan zich vinden in de prioriteiten gewasbeschermingsmiddelen, mest en geneesmiddelen en de extra aandacht voor de kwaliteit van de bronnen voor de drinkwatervoorziening. Aangezien de prioriteiten ook op het beleidsterrein van de ministeries van EZ en VWS liggen, is het noodzakelijk dat deze departementen actief deelnemen. Een voortvarende uitvoering van de maatregelen door alle ketenpartijen en jaarlijkse monitoring en waar nodig aanscherping vragen continue aandacht. De Delta-aanpak mag niet vrijblijvend zijn.

Omgevingswet – Ministerie van IenM

Neem nationale bescherming van het nationale belang drinkwatervoorziening op in de AMvB's.

De Omgevingswet en bijbehorende AMvB's bieden het nieuwe juridische kader voor maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet bepaalt dat overheden bij hun uitoefening van taken en bevoegdheden rekening moeten houden met de veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Het belang van de drinkwatervoorziening moet tot uiting komen in de AMvB's, in het bijzon-

der bij de regels voor milieubelastende en lozingsactiviteiten. Vewin pleit voor formele betrokkenheid van drinkwaterbedrijven bij vergunningen of maatwerkvoorschriften die het drinkwaterbelang kunnen raken. Vewin vindt het van belang om samen met het IPO, de Unie van Waterschappen en de VNG af te spreken hoe om te gaan met de ontstane beleidsvrijheid in het stedelijk waterbeheer, de waterketen en de veiligstelling van de drinkwatervoorziening ten aanzien van lozingen.

Ketenaanpak medicijnresten uit water – Ministerie van IenM

Neem vóóran in de geneesmiddelenketen maatregelen zodat medicijnresten niet in drinkwaterbronnen terecht komen.

Vewin vindt de Ketenaanpak medicijnresten uit water belangrijk om de aanwezigheid van medicijnresten in drinkwaterbronnen zoveel mogelijk te voorkomen. Verschillende drinkwaterbedrijven zijn nu al genoodzaakt hun zuivering uit te breiden om de medicijnresten uit het water te zuiveren. De drinkwatersector draagt graag bij aan de ketenaanpak, onder andere via onderzoek naar efficiënte zuivering. Het is van belang dat ook vóóran in de keten maatregelen worden genomen om emissies te voorkomen. Bij de ontwikkeling en toelating van geneesmiddelen moet milieu-informatie van humane en diergeneesmiddelen toegankelijk worden gemaakt en moet aandacht zijn voor de effecten op water. Ook bij het voorschrijven en gebruik van medicijnen zijn maatregelen mogelijk, zoals milieuvriendelijkere alternatieven, kleinere verpakkingen en het tijdelijk apart opvangen van urine na een korte kuur. Het is van belang dat iedere schakel in de keten zijn verantwoordelijkheid neemt.

Rob Eijnsink

Secretaris Vewin-stuurgroep Bodem & Infrastructuur

STRONG – Ministerie van IenM

Geef drinkwater als nationaal belang een primaire positie bij de afweging van belangen en ordening van de ondergrond. Sluit mijnbouwactiviteiten uit binnen beschermingszones en reserves voor de toekomst in STRONG.

STRONG moet voor het ondergrondse ruimtegebruik een afwegingskader en een voorkeursvolgorde met prioriteit voor drinkwater bevatten. In STRONG moeten aanvullende strategische en nationale voorraden voor de toekomstige drinkwatervoorziening worden aangewezen én beschermd. Ongewenste en onomkeerbare ontwikkelingen, die strijdig zijn met gebruik voor de drinkwatervoorziening, moeten in deze gebieden worden voorkomen. Voor geothermie is het gewenst meer zicht te krijgen op de risico's voor grondwater. Zolang die risico's niet helder zijn, moet volgens Vewin het voorzorgsprincipe gelden. Zeker in aanvullende strategische voorraadgebieden kan dan ook geen geothermie plaatsvinden. In het plan-MER zijn gebieden voor de drinkwatervoorziening slechts ten dele bij voorbaat uitgesloten voor schaliegaswinning. Aanvullende uitsluiting van schaliegas in boringvrije zones en reserves voor de toekomstige drinkwatervoorziening moet in STRONG plaatsvinden.

Bodemverontreiniging – Ministerie van IenM

Neem in de aanvullingswet bij de Omgevingswet de opdracht op om maatregelen te treffen als in de toekomst bodemverontreinigingen worden aangetroffen die de drinkwatervoorziening bedreigen.

Het Bodemconvenant van 2015, tussen overheden en bedrijfsleven, bevat afspraken over de aanpak van nu bekende verontreinigingsgevallen waarbij sprake is van verspreiding via het grondwater. De drinkwatersector heeft belang bij een zorgvuldige afronding van de spoedoperatie en adequate aanpak van die gevallen die een bedreiging zijn voor de waterwinning. In een belangrijk deel van de grondwateronttrekkingen voor drinkwater worden verontreinigingen aangetroffen die veroorzaakt zijn door bodemvervuiling. De sector dringt aan op een zorgvuldige uitvoering van het Bodemconvenant en adequate maatregelen voor bedreigde waterwinningen. Na afloop van de spoedoperatie blijft een groot aantal verontreinigingsgevallen in de bodem achter. De aanvullingswet Bodem bij de Omgevingswet zal een kader moeten bieden voor aanpak als later alsnog blijkt dat waterwinningen bedreigd worden.

Infrastructuur – Ministerie van Economische Zaken

Versterk de rechtspositie van publieke drinkwaterleidingen om ongestoord in de bodem te liggen.

Drinkwaterleidingen moeten veilig, beschermd en geordend in de bodem kunnen liggen. Door toegenomen druk op de ondergrondse ruimte is een betere ordening van de ondiepe ondergrond noodzakelijk, met meer ruimte voor infrastructuur. Integrale maatschappelijke kosten moeten de basis zijn voor besluitvorming over ruimtelijke ontwikkeling door overheden. Werkelijke kosten voor het verleggen van leidingen moeten daarin meegewogen worden. Verlegregelingen moeten voldoende financiële prikkels blijven bevatten om dit te waarborgen.

Precario, Belastingen, Bestuursakkoord Water

Hendrik Jan Ijsinga

**Secretaris Vewin-stuurgroep Doelmatigheid,
Transparantie en Waterketen**

Precario – Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Schaf de precariobelasting op waterleidingen zo snel mogelijk af, conform de wens van de Tweede Kamer.

De gemeentelijke precarioheffing op waterleidingen leidt steeds vaker tot onwenselijk forse verhoging van de drinkwaterrekening. De minister van BZK heeft in de zomer van 2016 een wetsvoorstel ingediend om precario-belasting op nutsnetwerken door gemeenten, provincies en waterschappen per 2017 af te schaffen. Overheden die in 2015 precario-inkomsten hadden, krijgen maar liefst tien jaar de tijd om de belasting af te bouwen. Deze overheden weten dat de Tweede Kamer zich al sinds 2004 via diverse moties heeft uitgesproken vóór afschaffing van de precariobelasting op nutsnetwerken. Vewin vindt dat de afschaffing van precario er niet toe mag leiden dat gemeenten via andere (privaatrechtelijke) wegen vergoedingen gaan opleggen voor waterleidingen. Overheden moeten stoppen met drinkwater te beschouwen als bron van inkomsten om begrotingstekorten aan te vullen.

Belastingen – Ministerie van Financiën

Verlaag de belastingdruk op drinkwater.

Drinkwater is een gezonde eerste levensbehoefte die gemaakt wordt van een overvloedig aanwezige grondstof. Bovenop de kosten voor drinkwater

betalen consumenten een opslag voor belastingen van bijna 25%, vooral vanwege de Belasting op Leidingwater (BoL). Uit onderzoek naar het watergebruik bij mensen thuis blijkt dat de BoL geen invloed heeft op het gebruik en dus niet het beoogde milieueffect sorteert. Het belasten van drinkwater is geen milieumaatregel.

Afschaffing van de BoL betekent een lagere belastingdruk op deze primaire levensbehoefte. Dit betekent dat iedereen hier gelijklijk van profiteert; voor een gemiddeld gezin betekent dit een lastenverlichting van € 33 (excl. btw) per jaar. Afschaffing van de BoL past in de trend om kleine belastingen af te schaffen die relatief veel uitvoeringslasten en administratie met zich meebrengen, zowel bij de Belastingdienst als bij de drinkwaterbedrijven.

Bestuursakkoord Water – Ministerie van IenM

Wet- en regelgeving die de samenwerking in de waterketen belemmert, moet worden aangepast.

In het Bestuursakkoord Water (BAW) is afgesproken dat meer zal worden samengewerkt in de waterketen, om zo kosten te besparen en de kwaliteit van dienstverlening te verhogen. De doelen van het BAW liggen binnen handbereik. De drinkwaterbedrijven zijn ervan overtuigd dat door intensivering van de samenwerking beter kan worden ingespeeld op de wensen van burgers en op ontwikkelingen in de samenleving. Vewin zet bij nieuwe afspraken met de BAW-partners (IPO, VNG, UvW en het rijk) in op waterkwaliteit, implementatie van de Omgevingswet en op innovaties in de waterketen. Vewin vraagt de overheid de samenwerking in de waterketen te ondersteunen met beleid en in regelgeving. Belemmeringen vanuit de (fiscale) regelgeving, zoals het vervallen van de btw-koepelvrijstelling bij samenwerking met een drinkwaterbedrijf, moeten worden opgelost.

Initiatiefwetsvoorstel Woo, Drones, NIB-richtlijn

Sabine Gielens

Secretaris Vewin-stuurgroep Beveiliging & Crisismanagement

Initiatiefwetsvoorstel Wet open overheid (Woo) – Ministerie van BZK

Borg de veiligheid van gegevens van de vitale infrastructuur in het initiatiefwetsvoorstel Wet open overheid.

Het initiatiefwetsvoorstel Woo, dat de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) moet gaan vervangen, is aangenomen door de Tweede Kamer en ligt nu voor bij de Eerste Kamer. In de Wob is de bescherming van gevoelige gegevens die vitale bedrijven – waaronder drinkwaterbedrijven – met de overheid delen, niet expliciet geborgd. Het betreft hier informatie die in het kader van de nationale veiligheid wordt uitgewisseld, verplicht en onverplicht. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om gegevens over de beveiliging van ICT-systemen, maar ook over onderlinge afhankelijkheden tussen vitale sectoren. Openbaarmaking van dit soort gegevens maakt vitale aanbieders kwetsbaar voor gerichte aanvallen. De veiligheid van de vitale infrastructuur kan in het initiatiefwetsvoorstel Woo overkoepelend worden geborgd door verruiming van de absolute uitzonderingsgrond 'Veiligheid van de Staat' met 'Veiligheid van de vitale infrastructuur'. Hiermee wordt gevoelige informatie beter beschermd en daarmee ook de veiligheidsbelangen van de vitale sectoren én van de maatschappij.

Drones – Ministerie van IenM

Neem in luchtvaartregelgeving een gebiedsverbod op voor drones boven spaarbekkens, infiltratieplassen en -kanalen en directe onttrekkingspunten in rijkswateren.

De drinkwatervoorziening behoort tot de vitale infrastructuur van Nederland. Uitval leidt tot maatschappelijke ontwrichting. De drinkwatervoorziening kent een hoog niveau van beveiliging, maar ook een open infrastructuur met bijvoorbeeld spaarbekkens. Deze infrastructuur is kwetsbaar voor misbruik met drones door kwaadwillenden. Daarom moet er op deze plaatsen een gebiedsverbod voor drones komen, met een uitzondering voor drones van de drinkwaterbedrijven zelf. De drinkwaterbedrijven beheren bij elkaar 23.000 ha natuurgebied dat belangrijk is voor een goede bescherming van de drinkwaterbronnen. Voor efficiënte en effectieve monitoring en inspectie van deze gebieden, is eigen gebruik van drones noodzakelijk.

Richtlijn voor Netwerk- en Informatiebeveiliging (NIB-richtlijn) – Ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ)

Beleg handhaving en toezicht naleving NIB-richtlijn bij sectorale toezichthouder IIT.

De NIB-richtlijn regelt voor vitale sectoren, zoals drinkwaterbedrijven, een ICT-meldplicht én een zorgplicht voor de veiligheid van hun netwerk- en informatiesystemen. Implementatie van de richtlijn moet plaatsvinden via een Kaderwet, door middel van uitbreiding van het Nederlandse wetsvoorstel meldplicht cyber security. Dit wetsvoorstel kent al een ICT-meldplicht voor vitale sectoren en bevat een adequaat beschermingsregime voor het vertrouwelijk melden van ICT-incidenten. Bij de implementatie moet rekening worden gehouden met bestaande bevoegdheden en vigerende drinkwaterregelgeving. Waar nodig kan het Nationaal Cyber Security Centrum van VenJ een inhoudelijke adviesrol hebben. De zorgplicht moet realistisch zijn, ofwel risico-gebaseerd. Voor de aan de zorgplicht gekoppelde auditverplichtingen moet een bijzondere openbaarheidsregeling komen, om te voorkomen dat auditrapportages, met daarin informatie over de beveiliging van ICT-systemen, op basis van de Wob openbaar kunnen worden.

Belangenbehartiging, Afstemming, Informatievoorziening

Amarins Komduur

Secretaris Vewin-stuurgroep Communicatie

Het doel van de Stuurgroep Communicatie is om beleid en de bijbehorende communicatie ter versterking van de lobby goed op elkaar af te stemmen door nauwe samenwerking tussen de inhoudelijke stuurgroepen en de Stuurgroep Communicatie. Het communicatiebeleid is gericht op een permanente behartiging van de belangen van de drinkwatersector in Den Haag en Brussel.

Het nieuwe parlementaire jaar zal vooral in het teken staan van de Tweede Kamerverkiezingen op 17 maart 2017. Dit betekent een jaar vol veranderingen, met een nieuw regeerakkoord, en het aantreden van nieuwe bewindspersonen en Kamerleden. Om de nieuwe waterwoordvoerders op de hoogte te brengen van de achtergronden en standpunten op het gebied van drinkwater organiseert Vewin kennismakingsbezoeken met de drinkwatersector. Dit naast informatievoorziening via de website, position papers, het magazine Waterspiegel, de jaarlijkse Lobby-agenda en nieuwsberichten.

De Stuurgroep Communicatie draagt zorg voor een optimale afstemming tussen inhoud en communicatie ter versterking van de lobby.

Ook vindt in de stuurgroep het afstemmen van gezamenlijke communicatie van de drinkwaterbedrijven en het uitwisselen van kennis, (bedrijfs)informatie en ervaringen plaats.